

TAEKWON-DO MARTIAL ARTS HISTORY OUTLINE

Taekwon-do history outline

ŚLAWOMIR BYLINA

Podlaska Academy in Siedlce, Faculty of History

Mailing address: Sławomir Bylina, 36 Monte Cassino Street,
08-103 Siedlce, tel. +48 792260010, e-mail: slawekbylina@vp.pl

Abstract: This study discusses the historic conditions that resulted in emergence of taekwon-do. It includes an account of most important facts from the life of General Choi Hong Hi, who is believed to be the originator of this martial art. It presents the development of taekwon-do in Poland, as well as the emergence of first sections and clubs, and presents the first trainers and founders of taekwon-do sections in Poland and most important centres promoting this type of physical activity. Other facts and discussions include a presentation of how the Polish Taekwo-do Association emerged and its first attempts to organise tournaments.

Key words: historic conditions, martial arts, taekwon-do

Introduction

Taekwon-do as a martial art originates from the Korean Peninsula. General Choi Hi Hong, who on 11th April 1955 proposed taekwon-do as name for this new Korean national hand to hand combat, is believed to be the originator of this martial art. Starting from the 1960's taekwon-do has spread to nearly entire world. In 1966 International Taekwon-do Federation (ITF) was established, which at the moment includes over one hundred national associations. In the 1970's taekwon-do founds its way to Poland, where it is still dynamically growing [6].

In taekwon-do, which draws its sources from the military, individual development stages of competitors are classified in a similar way as it is the case in the army. Every stage and training duration ends with an examination, which qualifies the competitor to hold a relevant grade. In this sport there are 10 "training" grades GUP (pronounced: cup) and 9 "master" grades DAN. Each training grade has a corresponding belt: white - 10 gup, yellow - 8 gup, green - 6 gup, blue - 4 gup and red - 2 gup as well as 5 mm "stripes" affixed 5 cm from the end of a higher grade belt (e.g. 9 gup - while belt with a yellow stripe). A crucial moment in training is getting the 1st Dan. In this case the apprentice can gird oneself with a black belt, which is referred to as dobok. The "master" grades are marked on the black belt by Roman numbers starting from I to IX [2,8]. Each grade has its symbolic counterpart:

- *white* - symbolises helplessness and innocence of a beginner, who is taking his/her first steps in taekwon-do;
- *yellow* - symbolises the earth, from which a plant sprouts, showing its first stems and slowly strengthening its roots that make up the basis for further development, just as the basis of taekwon-do are strengthened in an apprentice;
- *green* - intensive growth of a plant, just as growing taekwon-do skills;
- *blue* - symbolises the sky, towards which a plant is growing, gradually becoming a large tree, just as the skills of an apprentice are increasing and strengthening;
- *red* - symbolises danger (in the nature this is a warning colour), which indicates great skills of competitor;
- *black* - as the opposite of white, symbolises maturity and cunning of a competitor, it also means that he has sound basis for further exploration of the secrets of taekwon-do and self improvement.

The colures of belts are not accidental. Blue, red and black used to symbolise various levels of hierarchy in the kingdom of Silla and Koryo. These kingdoms, when united became Korea.

Holders of apprentice (training) grades are referred to as Jeja. Holders of master grades (Dan), are described based on their respective grades. Holders of grades I to III Dan are referred to as junior instructor *Bosabum*, holders of grades IV to VI Dan are called *Sabum* - instructor, VII to VIII Dan *Sahyum* are referred to as master, Dan IX *Saseong* is referred to as so called Grand Master [2].

At every stage of development a taekwon-do apprentice must obey the code of conduct, presented in 5 taekwon-do principles. These include: 1. kindness, politeness, 2. conscientiousness, honesty, 3. persistence, perseverance, 4. composure, self control, 5. bravery, unbreakable spirit. These principles are reflected in moral attitudes or people involved in taekwon-do training [5].

Searching for adequate definitions

In searching for adequate taekwon-do definitions, we used meanings that can be found in the literature. The notion of taekwon-do contains a number of aspects related to human life. A lot of attention is devoted to the broad scale of dependency between training taekwon-do and human shaping factors. This definition contains a lot of references the body, mind and even human soul.

The first person who attempted to define this Korean art of self defence, based on tradition and philosophical old Korean forms of hand to hand combat, was the originator of taekwon-do - General Choi Hong Hi. The definition quoted by many authors sounds as follows: "Taekwon-do is a martial art that utilises no weapons, which was invented for the purpose of self defence. It's a scientific use of body in fight, which has reached the peak of its abilities through persistent and intensive physical and mental training. Training is a method and a way that leads to the goad - i.e. shaping of one's inner self".

"Exercise" itself is sufficient for taekwon-do enthusiasts, and this is one of the reasons why taekwon-do is an art of self defence. Taekwon-do enforces (shapes) a particular way of thinking and attitude to life, by introducing the idea of self discipline spirit and the ideal of moral "armament".

Literally translated taekwon-do means:

TAE – jumping and flying, kicks and sudden led strikes,

KWON – blows, strikes and destruction with the use of hand or fist,

DO – indirectly refers to the art or way built and reinforced by “wise men of the past” [1,4,6,7,13,14,19].

Brzozowski – the key person in Polish taekwon-do [1] says that apart from practical use in self defence, this martial art is an ideal type of gymnastics that harmoniously develops the entire body, and is a contemporary synthesis of two important aspects of life – i.e. sport and self defence.

According to Choi Jung Hwa and Bryl [8], “Taekwon-do assumes a certain specific way of thinking and self conduct in life, particularly including inculcation of moral civilisation principles as well as development of the sense of justice. This art is also known as the best way for development and strengthening of emotional, observant and psychological personality traits that give the young generation an opportunity of participation in the social life, and meeting the expectations of their peers”.

There are also other popular definitions of this martial art. One of them is quoted by Bujak [2]. “Taekwon-do is an original system of education, which comprehensively treats the process of human mental and physical development and combines traditions of the Orient with the Mediterranean culture, based on natural instincts and human needs, combined with modern knowledge”.

The description of taekwon-do functions used by General Choi Hong Hi based on the example of individual elements of the training system, are an exemplification of the definition: combat teaches modesty, bravery, vigilance, accuracy, ability of prediction and self control; formal compositions shape flexibility and elegance of moving, balance and coordination; training of attitudes develops accuracy, shrewdness and goal orientation. Systematic training provides one with persistence and concentration, helps to relieve stress and tension, refreshes and clears mind, teaches how to cooperate and trust [7].

Genesis of taekwon-do

When discussing taekwon-do, one ought to provide some insight into its genesis. When attempting to characterise and explain the phenomenon of emergence and development of martial arts and the reasons behind it [quoted from Lewis, 12]. Some authors believe that martial arts are inseparably linked to Asia. However there are certain researchers, who believe that martial arts originated elsewhere. The fact that martial arts originated in Africa is proved by wall paintings found in tombs and hieroglyphs carved in pyramids in the Nile River Valley. These paintings show that the Egyptians organised sorts of hand to hand combat tournaments as early as in 3500 BC. There is also some evidence describing systematised martial arts skills in the ancient Greece. Homer described hand to hand combat between people in his eposes. Another famous Greek – Plato described combat with his own shadow – so called skiamachia. Over time these techniques were combined with practices of the Greek wrestling school, thus creating a new combat school referred to as pancration, which translates to “game of all forces”. This type of martial arts allows various techniques. During the Olympic games in 648 B.C, pancration was presented as a sporting discipline. According to certain historians Alexander the Great was founder of certain types of martial arts, who during his stay in India introduced Greek hand to hand combat to Asian people.

On the other hand evidence confirming Asian origin of martial arts included two Buddhist bas-reliefs carved in stone. They can be found in Sokkuram cave at the Pulguk-sa in Kyongu temple – the former capital city of the Silla kingdom

[11]. In 6th century AC the Kingdom of Silla as the smallest one of three kingdoms of the Korean Peninsula, had the greatest influence on development of martial arts. Selected young aristocrats and warriors used to make up elite officers’ corps referred to as Hwa Rang [8]. Warriors in this corps were trained in combat, Buddhist religion as well as culture and good manners. They were also obliged to obey the code of honour, which was based on the following principles: humanitarianism, justice, kindness, wisdom, faith, goodness, truthfulness, loyalty as well as bravery [11]. Thanks to victories of the Silla kingdom, for the first time in history the Korean Peninsula was united in 676 into a single state of Koryo [8].

During this time martial arts were very popular. People encouraged by the acts of their warriors, began to learn hand to hand combat. This became so popular that this process absorbed most of martial arts types known at the time. They became not only an obligatory element of military training, but also a part of examination for senior police ranks or senior public servant positions [11].

At the end of the 10th Century as a result of internal disputes the Silla kingdom collapsed, and the throne was taken over by the Koryo dynasty. It is exactly this dynasty that Korea owes its current name to. To maintain the kingdom, the government supported a strong army as well as practicing of Tae kyon. Over time it became a tradition that all young males from six years of age upwards, were obliged to practice this type of marital art. For five hundred years obligatory Tae-kyon training was entered into the constitution of the Koryo government [12].

In 1392 General Yi Song-Gye overthrew the Koryo dynasty and established Choson dynasty, more commonly known as Yi. The new king introduced Confucianism as official religion, and began a fight against the Buddhism and Tae-kyon, replacing it with Su-bak. The Hwa Rang corps, which had strong ties with Buddhism, was dissolved. Many knights found refuge in Buddhist monasteries in the countryside. This is where they still continued their traditions and the hwarang-do code. The next generation of heirs of the corps’ traditions left monasteries in the 16th Century during the Japanese invasion. In 1592 the Korean Peninsula was invaded by an army that quickly defeated the Korean forces. It was only partisan war lead by people’s army and monks’ units that ousted the aggressors from the Korean Peninsula in 1597.

During the initial years of the Yi dynasty, Su-bak was so popular that it became an element of folk plays, and not just a military exercise.

As the royal authority had strengthened and the new life-style that gave preference to music, literature and arts became more and more popular, martial arts became less important. Also the never-ending disputes and political machinations prevented organisation of Su-bak festivals and tournaments [11].

Martial arts in Korea had their renaissance some time at the end of the 18th century. King Chongjo ordered writer Lee Duck Moo to write a book about martial arts, so as to save them from oblivion. The book entitled “Muye Dobo Tongji” contained a description of Tae-kyon and Su-bak. By the king’s order royal guard candidates had to pass a Su-bak examination [11].

Between 1909 and 1945 Korea was occupied by the Japanese army. The Korean army had been dissolved, while practicing any Korean martial arts was forbidden and punished by long term imprisonment or death.

Five years after WWII, Korean martial arts existed under various names and in various forms. It was only the Korean War that resulted in appearance of Choi Hong Hi – the founder of taekwon-do [12].

General Choi Hong Hi was born on 9th November 1918 in Hwa Dae (currently in North Korea). In 1930 twelve year old Choi was expelled from school for participation in Japanese

demonstrations (as of 17.09.1905 Korea was under Japanese protectorate, while as of 22.08.1910 it was occupied by Japan). As of that year Choi continued his education with private calligraphy tutor Han Il Dong. He was also an expert in Taekyon, a Korean national martial art, practicing of which in any way, shape or form had been forbidden by the occupants.

In 1937 Choi took up university education in Japan. He officially trained Karate, while actually practicing Tae-kyon in secrecy. On 7th December 1941 Japan began its participation in WWII, which involved general army draft of all young people, including the future founder of taekwon-do. Following the completion of his training, as a lieutenant he was sent to a post in Pyongyang in Korea. He was sentenced to 7 years of imprisonment for an attempt to organise an independence movement. While in prison, he practiced martial arts by himself to maintain high level of fitness. After some time, other prisoners and prison guards joined his practice sessions, thus changing the prison yard into a training ground. This is when the basis of new martial art were founded, which later on was named taekwon-do.

In August 1945 was freed and became an officer of a newly created Korean army, where he made a brilliant military career. In 1948 Choi as a lieutenant colonel he became chief self defence instructor in an elite American Gendarmerie School, and then he took up military studies in the US [4].

1953 was exceptionally fruitful for General Choi. He published the very first serious Korean publication on military intelligence. He established and trained in combat 29th Infantry Division stationed at the Cheju Island. This division became a taekwon-do avant-garde in the army.

In 1954 Choi working together with his associate Nam Tae Hi, systematised techniques, teaching methods as well as moral and physical assumptions of the new martial art at his martial arts school Oh Do Kwan [2].

On 11th April 1955 a new name was selected for the Korean national hand to hand combat – it was named “taekwon-do”. The selection was made by a council of instructions, historians and other outstanding personalities. The new name not only demonstrated close links and similarity to the ancient name of Tae-kyon, but also gave this martial art a new and strictly national character, something that could not be done so far by the popular name of Dang soo, which meant “Chinese hands”. Years of scientific and research work of General Choi, resulted in emergence of taekwon-do style [8]. In 1959 Choi Hong Hi became president of the Korean Taekwon-do Association and deputy commander of the 2nd Tae Gu Army. Together with his best trainees he gave a number of shows in Asian countries, amazing everyone with the versatility and effectiveness of taekwon-do techniques [2].

In the 1960's there was a real explosion of interest in taekwon-do. At first show groups went to the US, and then to Thailand, Malaysia, Vietnam, Western European countries and Canada. In 1963 there was a taekwon-do show at the UNO headquarters. Many Korean masters left their home land to teach taekwon-do in other countries. It became necessary to control their activities outside of Korea [11]. In 1966 the then president of the Korean Taekwon-do Association, master Choi Hong Hi (IX Dan), organised International Taekwon-do Federation (ITF) and became its president. The primary task of the ITF, which included 115 countries and millions of competitors, was to send taekwon-do instructors abroad and to control their work [16].

Between 1967 and 1972 Choi and his show team promoting taekwon-do travelled around the world. Detailed sporting competition principles were developed and the first competition was organised. Choi Hong continued his travelling and conducting of training seminars until his death in 2002 at the age of 84 [2].

In 1972 ITF headquarters were shifted from Seul in South Korea to Toronto in Canada. According to Łoboda (VII Dan ITF) it was directly caused by the attempts of the Korean government lead by president Park Chung Hi, to transform taekwon-do into a political instrument serving the Korean government. General Choi secretly left Korea together with the well stocked archives. ITF and its 23 member national associations of various countries representing various political and social structures became then fully independent. Under the pressure of the government the South Korean Taekwon-do Association broke its links with the ITF, and established World Taekwon-do Federation (WTF), basing its training and sporting work on representatives of various karate styles or anachronistic Korean styles that until then had been overshadowed by taekwon-do. The new organisation was headed by President of the former South Korean Taekwon-do Association - Un Jong Kim. Authorities of the WTF had thoroughly changed sporting regulations, technical basis, compositions, terminology, phraseology, thus returning to the patterns previously abandoned by the ITF [18]. So far no agreement has been reached as to the existing division between ITF and WTF taekwon-do. The thirty years that have elapsed since the break up, have caused numerous differences between the both versions. The introduction of taekwon-do WTF into the programme of Olympic Games has not helped in overcoming of the barriers and disputes between the two federations. The differences are quite easy to spot: starting with the training outfit, through the ethics, techniques and their names, right to how competition is conducted and basic sets of exercises that constitute the core of all types of martial arts styles – i.e. formal compositions [4].

In 1978 after 33 years of dealing with taekwon-do, Choi Hong Hi completed the entire volume of achievements of this type of martial arts. He published a Taekwon-do Encyclopaedia, containing 15 volumes with descriptions and photos of over 3200 techniques [17].

In 1979 Oslo (Norway) based All Europe Tekwon-do Federation was founded. A period of even greater expansion of taekwon-do began. During this period interest in taekwon-do in Central Eastern European Countries was booming. New dynamically growing sporting sections were established. In order to better manage taekwon-do, the headquarters were shifted once again, this time to Vienna in Austria, where it has been until now [10].

In December 1985, 5th ITF Congress took place in Vienna, during which it was unanimously resolved to shift ITF's headquarters by March next year, and General Choi Hong Hi was elected for another term of office. Chon Jin Shik, President of the Japanese International Taekwon-do Federation and masters Lee Suk Hi and Rhee Ki Ha were elected for the post of Vice Presidents, while master Park Jung Tae was elected for the post of Secretary General [9].

In December 1987 president Choi started activities aimed at establishment of ITF Foundation for Promotion and Popularisation of Taekwon-do. In 1995 he published an abbreviated and updated version of the Taekwon-do Encyclopaedia in 765 pages.

Since 1993 the founder of taekwon-do systematically visited Poland, each time demonstrating new techniques of his martial art [2].

General Choi Hong Hi died on 5th June 2002 in Pyongyang in the Democratic People's Republic of Korea at the age of 84.

Development of Korean martial arts in Poland

The very first taekwon-do section in Poland was established in June 1974 in Lublin. The section's instructor was an Englishman Andrew Marshall, who until October that year sporadi-

cally organised training sessions with a small group of students, mainly recruited from judo sections. At the beginning they practiced at private apartments, in the open air, in hired gyms, at the same time establishing relations with the local Community Centre, where in October that year they started regular trainings. As of October 1976 the taekwon-do section started operating at the TKKF "Motor" Centre. Thanks to the instructor's authority and his skills the group soon became the strongest section in Lublin, and at the end of the instructor's stay in Poland, it was one of the strongest sections in Poland [18].

Another Polish taekwon-do section was founded in 1975 in Łódź by a Laotian student Lo Vanh Tmang. Several years of hard work bore fruit in the shape of high level skills demonstrated by the Łódź section's competitors, lead by the then legend of Polish taekwon-do - Mirosław Sobczyk. Similarly as it was the case in Lublin, new groups emerged, lead by well trained Polish instructors, including women: Halina Urbańska and Maria Zastocka.

Cracov became another important taekwon-do centre. This was largely contributed to by: an outstanding taekwon-do master Leong Wai Meng and Marek Lech - a physical education teacher at the State Acting Academy and Krzysztof Jasiński - director of the "STU" theatre.

The first visit of the most outstanding taekwon-do personalities: General Choi Hong Hi and masters Rhee Ki Ha and Park Yung Tae in Cracov, started a new stage of taekwon-do development in Poland. This is exactly where the most versatile Polish competitor in 1986-1990 Paweł Porębski started his training [4].

During the visit of General Choi Hong Hi in Cracov in 1978, representatives of all taekwon-do sections in Poland met for the first time. During the seminar organisational representative - Krzysztof Jasiński was elected. Also for the first time contact addresses were exchanged and a cooperation programme between individual sections was agreed upon. Apart from a demonstration, taekwon-do masters conducted a training session, during which they performed a necessary correction of the Polish competitors' skills. General Choi acting on behalf the ITF, invited Poland's representative Andrzej Bryl for a two month instructor's course at the taekwon-do institute in Toronto, Canada. After the end of the course, Bryl received the 1st Dan grade, and acted as taekwon-do coordinator in Poland. As a representative of Wrocław he actively participated in promoting taekwon-do as well as wrote and assisted in writing of Polish language books about taekwon-do ITF [18].

Another interesting personality in the history of taekwon-do in Poland is Henryk Ficek from Koszalin - a graduate of the Gdańsk Physical Education Academy, also a holder of a high level grade in a little know martial art Kyoksul. In a quite controversial way, as the very first person, he selected form the taekwon-do system the sole way of sport competition - i.e. sporting combat. He widely implemented methods and training forms typical to sporting competition, achieving quite good results. In 1988 H. Ficek's trainee Krzysztof Pajewski won the first gold medal at World Championships in Budapest - in sporting combat - 71 kg category [4].

In 1980 good relations were established with the Chief Council of the Socialist Association of Polish Students, as a result of which Paweł Bryszewski became full time employee of the Sporting Commission. Since then the Chief Council of the Socialist Association of Polish Students took over command and sponsorship of the taekwon-do movement, as well as organiser of summer and winter taekwon-do camps. That year for the first time Polish competitors participated in European Championships in London, where Halina Urbańska from Łódź won silver medal, which was the very first medal for Polish taekwon-do [18].

Undoubtedly the most important personality of the Polish taekwon-do movement is the first President of PZTKD (Polish Taekwon-do Association) Tadeusz Łoboda. Since 2004 he has held the position of President of the European Taekwon-do Association. Łoboda holds a master's degree in physical education, has VII Dan grade and 1st class taekwon-do trainer's licence. For the past dozen or so years he has organised Polish and European Championships as well as Seniors' World Championships in 2003. Between 1993 and 2003 together with General Choi Hong Hi he organised International Seminars.

Between 1978 and 2004 the founder of taekwon-do General Choi Hong Hi, visited Poland on a number of occasions. Thanks to his visits, numerous existing taekwon-do centres began to develop rapidly, also including emergence of new ones in Gdańsk, Warsaw, Kłodzko and Biała Podlaska. In 1983 All Polish Federation of Academic Taekwon-do ITF Clubs was established. 1986 saw establishment of Lublin based Social Council of Taekwon-do Clubs and Sections. In 1987 taekwon-do ITF was admitted to the Taekwon-do and Kick-Boxing Commission of the Polish Karate Association.

On 14th January 1989 an independent Taekwon-do ITF Commission was separated out of the Karate Association. The next step was of utmost importance for the Polish taekwon-do movement. On 24.03.1991 Polish Taekwon-do Association was registered. This opened a number of new opportunities for taekwon-do in Poland [4].

Another stage of taekwon-do's growth in Poland involved organisation of first regular tournaments split up into zones. Since the 4th Polish Championships in 1991, three zone (elimination) tournaments have taken place, during which competitors won qualification points, entitling them to participate in Polish Championships. The largest sum of points won in three tournaments, entitled three best competitors to participate in each category. The first tournaments in Poland took place between 1978 and 1983, however they had the form of inter club sparring meetings. There were no detailed combat regulations or proper weight category division [10].

As of 1992 also junior competition was introduced. Competitions in the following age categories were held: young junior (14-16 years) and junior (17-18 years). Poland was divided into five zones: Northern, Western, Southern, North-Eastern and Eastern [10].

In order to improve children and youth sporting competition in taekwon-do, in 1995 five macro regions were established, and as of 1999 competition has been taking place within eight macro regions: North-Western, Pomeranian, Masurian and Warmian, Lower Silesian, Central, Central East, Silesian and Minor Poland.

Competition takes place in four age groups: youngsters 12-13 years, young junior 14-16 years, junior 17-18 years, senior above 18 years of age.

The categories of youngster and young junior are included in the children's and youths' sporting qualification system. To participate in competition competitors must be at correct ages, as well as appropriate taekwon-do grade required for each individual age group, competitor's license, medical certificate and doctor's consent for participation in competition.

Qualifications for Polish Championships are held separately in each macro region, during two eliminations tournaments, based on which ranking of best macro region competitors is prepared according to the following key: 1st place - 3 points, 2nd place - 2 points, 3rd place - 1 point, fight win - 0.5 point. Only the best competitors in each weight category and competition qualify for Polish championships [3].

It is worthwhile to emphasise the fact that achievements in Polish Young Junior Championships and Polish Junior Championships are awarded by the Analysis Department - which processes sporting results of children and youths at the Chil-

dren and Youths Sporting Commission of the Ministry of Sport and Tourism – with points depending on their final place. This allows for comparison of sporting results achieved by clubs, gminas, voivodships and macro regions, regardless of what sporting disciplines they are involved into [15].

Summary

The taekwon-do martial art has left a clear mark in the history of sport. Basing on experiences of the founder of taekwon-do, precise organisational structures were established, which have largely contributed to the worldwide development of this type of martial arts.

This study present the history of taekwon-do's growth in Poland, the emergence of first sections and clubs that promoted and shaped this type of self defence art, as well as the beginnings of the Polish Taekwon-do Association and the first attempts to organise tournaments.

Nowadays in Poland we can observe a stable level of interest in this form of leisure. Bearing in mind the fast pace of development in the modern world, the feeling of security and self confidence amongst other people, one can easily say that skilfully conducted training by a well experienced instructor, excellently shapes the right traits in taekwon-do trainees. The most fundamental characteristic of this sporting discipline is implementation of principles and attitudes linked to the original assumptions and modern methods of education.

Literature

1. Brzozowski W. (1989) Informator Taekwon-do ITF. Studencka Federacja Karate ZSP Komisja Taekwon-do ITF. Warszawa.
2. Bujak Z. (1999) ABC Taekwon-do dla początkujących. Biała Podlaska.
3. Bujak Z. (1999) Regulamin zawodów Taekwon-do ITF. Biała Podlaska.
4. Bujak Z. (1990) Teoretyczne i praktyczne podstawy treningu sportowego taekwon-do. Skrypt dla ćwiczących Taekwon-do ITF. Biała Podlaska.
5. Bylina S. (2008) Postawy moralne w świadomości młodzieży. *Wiadomości Diecezjalne*, 43-51.
6. Bylina S. (2006) Postawy religijno-moralne młodzieży uprawiającej Taekwon-do w Białej Podlaskiej. Warszawa.
7. Choi Hong Hi (1983) Encyklopedia of Taekwon-do. International Taekwon-do Federation, Canada.
8. Choi Jung Hwa, Bryl A. (1990) Taekwon-do. Koreańska sztuka samoobrony. Wrocław.
9. Hwa Park Sung (2002) Poświęcić się Taekwon-do, [in]: Encyklopedia Taekwon-do, Tom I.
10. Kołodziej A. (1996) System organizacji szkolenia i współzawodnictwa w Taekwon-do. Praca dyplomowa nr 3131, ZWWF, Biała Podlaska.
11. Lee K. M., Nowicki D. (1981) Taekwon-do. Warszawa.
12. Lewis P. (1998) Sztuki walki Wschodu. Poznań.
13. Litwiniuk S. (2000) Rys historyczny Taekwon-do w Białej Podlaskiej. [in]: S. Litwiniuk, Z. Bujak, A. Litwiniuk (ed.), Optymalizacja struktury treningu i współzawodnictwa w sportach walki. Biała Podlaska.
14. Litwiniuk S. (2000) Taekwon-do ITF jako forma aktywności ruchowej oraz dyscyplina sportu. [in]: S. Litwiniuk, Z. Bujak, A. Litwiniuk (ed.), Optymalizacja struktury treningu i współzawodnictwa w sportach walki. Biała Podlaska.
15. Litwiniuk S. (2000) Taekwon-do ITF jako forma aktywności ruchowej oraz dyscyplina sportu. [in]: S. Litwiniuk, Z. Bujak, A. Litwiniuk (ed.), Optymalizacja struktury treningu i współzawodnictwa w sportach walki. Biała Podlaska.
16. Lubaszewski S. (1996) Triumfalne trzydziestolecie ITF. *Taekwon-do. Pismo specjalistyczne*, PZTKD, 3 (10), 5-9.
17. Łoboda T, Kruk Z. (1994) 50 pytań do Generała Choi Hong Hi. *Taekwon-do. Pismo specjalistyczne*, PZTKD, 1 (10), 9-23.
18. Łoboda T. (1991) Taekwon-do – technika, metodyka, trening. Praca magisterska, ZWWF, Biała Podlaska.
19. Rusiniak R. (1995) Taekwon-do w świetle wartości chrześcijańskich. Gdańsk.

Submitted: June 3, 2008

Accepted: June 12, 2008

ZARYS HISTORII SZTUKI WALKI TAEKWON-DO

Zarys historii taekwon-do

SŁAWOMIR BYLINA

Akademia Podlaska w Siedlcach, Wydział Historii

Adres do korespondencji: Sławomir Bylina, ul. Monte Cassino 36,
08-103 Siedlce, tel. 0792260010, e-mail: slawekbylina@vp.pl

Streszczenie: Omówiono uwarunkowania historyczne, które doprowadziły do powstania taekwon-do. Podano najważniejsze fakty z życiorysu gen. Choi Hong Hi, który uważany jest za twórcę tej sztuki walki. W pracy opisano rozwój taekwon-do w Polsce, powstanie pierwszych sekcji i klubów. Przedstawiono również pierwszych trenerów i założycieli sekcji na terenie kraju oraz najważniejsze ośrodki zajmujące się szerzeniem i promocją tego rodzaju aktywności fizycznej. Zaprezentowano kształtowanie się i początki Polskiego Związku Taekwon-do oraz pierwsze próby organizacji turniejów.

Słowa kluczowe: uwarunkowania historyczne, sztuki walki, taekwon-do

Wprowadzenie

Taekwon-do jako sztuka walki, wywodzi się z Półwyspu Koreańskiego. Za twórcę uważa się oficera wojsk koreańskich gen. Choi Hong Hi, który 11 kwietnia 1955 r. zaproponował nazwę taekwon-do jako nowe określenie koreańskiej narodowej sztuki walki wręcz. Taekwon-do począwszy od lat sześćdziesiątych ogarnęło prawie cały świat. W 1966 r. powstała Międzynarodowa Federacja Taekwon-do (International Taekwon-do Federation – ITF), która dzisiaj zrzesza ponad sto związków krajowych. W latach siedemdziesiątych taekwon-do dotarło do Polski, gdzie w dalszym ciągu trwa jego dynamiczny rozwój [6].

W taekwon-do, którego źródła oparte są na sztuce militarnej, poszczególne etapy rozwoju osoby trenującej, klasyfikowane są na podobieństwo stopni wojskowych. Każdy etap i czas trwania treningu zakończony jest egzaminem, który kwalifikuje osobę trenującą do posiadania odpowiedniego stopnia. W sporcie tym wyróżniamy 10 stopni „szkoleniowych” GUP (czyt. cup) i 9 stopni „mistrzowskich” DAN. Stopnie szkoleniowe oznaczone są pasami: białym – 10 gup, żółtym – 8 gup, zielonym – 6 gup, niebieskim – 4 gup i czerwonym – 2 gup oraz „belkami” szerokości 5 mm naszytymi w odległości 5 cm od końca pasa w kolorze wyższego stopnia (np. 9 gup to biały pas z żółtą belką). Pewnym przełomowym momentem w treningu jest osiągnięcie stopnia I Dana. Wówczas to, adept może przepasać swój strój do treningu czarnym pasem, który nazywa się dobokiem. Stopnie „mistrzowskie” oznaczone są na czarnym pasie rzymskimi cyframi od I do IX [2,8.]. Każdy ze stopni ma swój symboliczny odpowiednik:

- *biały* – symbolizuje bezradność i niewinność początkującego ucznia, stawiającego pierwsze kroki w taekwon-do;
- *żółty* – oznacza ziemię, z której roślina kiełkuje, wypuszczając pierwsze pędy i powoli umacniając korzenie, będące podstawą dalszego rozwoju, tak jak umacniają się podstawy taekwon-do u ćwiczącego ucznia;
- *zielony* – intensywny rozwój rośliny, tak jak rosnące umiejętności taekwon-do;
- *niebieski* – określa niebo, w kierunku którego roślina pnie się i rozrasta w potężne drzewo tak jak wzrastają i umacniają się umiejętności ćwiczącego;
- *czerwony* – symbolizuje niebezpieczeństwo (w przyrodzie jest to kolor ostrzegawczy) wskazując na wysokie umiejętności ćwiczącego;

- *czarny* – jako przeciwieństwo bieli, symbolizuje dojrzałość i przebiegłość ćwiczącego, oznacza także, iż posiada on mocne podstawy do dalszego zgłębiania tajników taekwon-do i doskonalenia się.

Kolory pasów nie zostały dobrane dowolnie. Kolory: niebieski, czerwony i czarny, oznaczały różne poziomy ważności w hierarchii królestwa Silla i Koryo. Z tych to królestw po zjednoczeniu powstała Korea.

Posiadaczy stopni uczniowskich (szkoleniowych) nazywa się Jeja. Posiadaczy poziomu mistrzowskiego (Dan), określa się w stosunku do posiadanego stopnia. Posiadacz I - III Dana nosi miano młodszego instruktora *Bosabum*, IV - VI Dana *Sabum* instruktora, VII - VIII Dana *Sahyum* mistrza, IX Dana *Saseong* tzw. Wielkiego Mistrza [2].

Adept taekwon-do w każdym etapie swojego rozwoju, zobowiązany jest do przestrzegania zasad postępowania, które zawierają się w pięciu zasadach taekwon-do. Są to: 1. uprzejmość, grzeczność, 2. rzetelność, uczciwość, 3. wytrwałość, samozaparcie, 4. opanowanie, samokontrola, 5. odwaga, niezłomny duch. Takie zasady posiadają swoje odzwierciedlenie w postawach moralnych osób trenujących taekwon-do [5].

Poszukiwanie adekwatnych definicji

W poszukiwaniu adekwatnych definicji taekwon-do, wykorzystano określenia umieszczone w literaturze przedmiotu. Pojęcie taekwon-do zawiera w sobie wiele aspektów odnoszących się do życia ludzkiego. Rozpatruje w szerokiej skali zależność uprawiania tej dyscypliny od czynników, jakie mają wpływ na kształtowanie się człowieka. W definicji można znaleźć wiele odniesień do ciała, umysłu, a nawet duszy ludzkiej.

Osobą, która jako pierwsza podała próbę definicji tej koreańskiej sztuki samoobrony, opartej na tradycji i filozoficznych zasadach starokoreańskich form walki wręcz jest twórca taekwon-do gen. Choi Hong Hi. Cytowana przez wielu autorów definicja, brzmi następująco: „Taekwon-do to walka bez użycia broni, wymyślona dla celów samoobrony. To naukowe użycie ciała w walce, które osiągnęło szczyt swoich możliwości, poprzez uporczywy i intensywny trening fizyczny, jak i psychiczny. Trening jest sposobem, drogą wiodącą do celu, którym jest ukształtowanie własnego wnętrza”.

Entuzjastom taekwon-do, wystarcza samo „ćwiczenie” i to jest jeden z powodów, dla których taekwon-do nazywane jest

sztuką samoobrony. Taekwon-do wymusza (kształtuje), szczególnie sposób myślenia i podejścia do życia, poprzez wprowadzenie do umysłu idei ducha samodyscypliny i ideału moralnego „uzbrojenia”.

W dowolnym tłumaczeniu taekwon-do oznacza:

TAE – to skakanie i loty, kopnięcia i gwałtowne uderzenia nogą,

KWON – to ciosy, uderzenia i niszczenie ręką lub pięścią,

DO – odnosi się pośrednio do sztuki lub drogi zbudowanej i umocnionej przez „mędrców przeszłości” [1,4,6,7,13,14,19].

Brzozowski, czołowa postać polskiego taekwon-do [1] twierdzi, że oprócz praktycznego stosowania w obronie, omawiana sztuka walki stanowi idealny typ gimnastyki harmonijnie rozwijającej całe ciało i jest współczesną syntezą dwóch ważnych aspektów życia, jakimi są sport i samoobrona.

Zdaniem Choi Jung Hwa i Bryla [8], „Taekwon-do zakłada pewien określony sposób myślenia i postępowania w życiu, a zwłaszcza wpojenie zasad cywilizacji moralnej oraz rozbudowanie silnego poczucia sprawiedliwości. Sztuka ta jest również znana jako najlepszy sposób rozwoju i wzmocnienia emocjonalnych, spostrzegawczych i psychologicznych cech osobowości, które dają młodszej generacji, możliwość efektywnego uczestnictwa w życiu społecznym, a także spełnianiu oczekiwań ze strony rówieśników”.

W powszechnym użyciu funkcjonują także inne określenia tej sztuki walki. Jedno z nich podaje Bujak [2]. „Taekwon-do jest oryginalnym systemem wychowawczym, traktującym wszechstronnie proces rozwoju psychofizycznego człowieka, łączącym w sobie tradycje Wschodu z kulturą śródziemnomorską, opartym na naturalnych instynktach i potrzebach człowieka w połączeniu ze współczesną wiedzą”.

Exemplifikacją definicji są określenia funkcji taekwon-do, jakich używa gen. Choi Hong Hi, na przykładzie poszczególnych składowych systemu szkolenia: walka uczy skromności, odwagi, czujności, dokładności, zdolności przewidywania i samokontroli; układy formalne kształtują elastyczność i elegancję ruchów, równowagę i koordynację; ćwiczenie postaw rozwija dokładność, wnikliwość i celowość. Systematyczny trening wyrabia wytrwałość i koncentrację, sprzyja rozładowaniu stresów i napięć, odświeża i oczyszcza umysł, uczy współdziałania i zaufania [7].

Geneza taekwon-do

Omawiając powstanie taekwon-do, należy przybliżyć genezę sztuk walki. Charakteryzując i tłumacząc fenomen powstania i rozwoju sztuk walki można napotkać bogatą literaturę, podającą różne przyczyny ich powstania [cyt. za Lewisem, 12]. Niektórzy autorzy twierdzą, że sztuki walki związane są wyłącznie z Azją. Są jednak badacze, którzy uważają, że sztuki walki wywodzą się z poza tego kontynentu. Dowodem na to, że sztuki walki pochodzą z Afryki są malowidła ściennie, znalezione w grobowcach i hieroglify wyrzeźbione na piramidach w Dolinie Nilu. Wskazują one, iż Egipcjanie już w 3500 r. p.n.e., organizowali coś w rodzaju turniejów walki wręcz. Znajdujemy także przekazy, opisujące usystematyzowane umiejętności prowadzenia walki w antycznej Grecji. Homer, opisuje walki wręcz, które prowadzą bohaterowie przedstawieni w jego eposach. Kolejny słynny Grek – Platon, opisuje walkę z własnym cieniem, zwaną skiamachią. Z biegiem czasu techniki te, połączone z praktykami greckiej szkoły zapasów, w wyniku czego powstała nowa szkoła walki, zwana pancration, co oznacza „grę wszystkich sił”. W sztuce tej, dopuszcza się możliwości używania różnorodnych technik. Na igrzyskach olimpijskich w 648 r. p.n.e., pancration został zaprezentowany jako dyscyplina sportu. Według niektórych historyków, za twórcę sztuk walki, uznać należy Aleksandra Wielkiego, który w czasie podboju Indii zaszczepił na terenie Azji znajomość greckich szkół walki wręcz.

Dowodem azjatyckim na pochodzenie sztuk walki są dwie buddyjskie płaskorzeźby wykute w kamieniu. Znajdują się one w grocie Sokkuram na terenie świątyni Pulguk-sa w Kyongu, dawnej stolicy królestwa Silla [11]. Królestwo Silla w VI w. n.e., jako najmniejsze z trzech królestw Półwyspu Koreańskiego, miało największy wpływ na rozwój sztuk walki. Wybrani młodzi arystokraci i wojownicy, tworzyli elitarny korpus oficerski zwany Hwa Rang [8]. Wojownicy tego korpusu doskonalili się w sztuce wojennej, wierze buddyjskiej oraz zasadach kultury i dobrego wychowania. Przestrzegali także kodeksu honorowego, który zawierał takie zasady jak: humanitaryzm, sprawiedliwość, uprzejmość, mądrość, wiara, dobroć, prawdomówność, lojalność oraz odwaga [11]. Dzięki zwycięstwom odniesionym przez królestwo Silla, Półwysep Koreański został zjednoczony w 676 r., po raz pierwszy w historii w jedno państwo Koryo [8].

W tym okresie, sztuki walki cieszyły się olbrzymią popularnością. Ludzie zachęcani czynami swoich wojowników, zaczęli uczyć się zasad walki wręcz. Stało się to tak powszechne, że proces ten wchłonął większość znanych wtedy metod walki. Stały się one nie tylko obowiązkowym elementem szkolenia wojskowego, ale również częścią egzaminu na wyższy stopień policyjny lub wyższe stanowisko urzędnicze [11].

U zmięczeniu X wieku królestwo Silla w wyniku wewnętrznych sporów zostało obalone, tron przejął dynastia Koryo. Właśnie tej dynastii, Korea zawdzięcza swoją współczesną nazwę. W celu dalszego istnienia królestwa, rząd wspierał utrzymanie silnej armii a zarazem uprawianie Tae kyon. Z biegiem czasu stało się tradycją, że wszyscy młodzi mężczyźni od szóstego roku życia, zostali zobowiązani aby je ćwiczyć. Przez pięćset lat, obowiązkowy trening Tae-kyon był wpisany w konstytucję rządu Koryo [12].

W 1392 r., generał Yi Song-Gye obalił dynastię Koryoi ustanowił dynastię Choson, bardziej znaną pod nazwą Yi. Nowy król, wprowadził konfucjanizm jako religię państwową i zaczął zwalczać buddyzm, a także Tae-kyon, zastępując ją Su-bak. Korpus Hwa Rang, czerpiący tak wiele z buddyzmu, został rozwiązany. Wielu rycerzy, schroniło się w klasztorach buddyjskich na prowincji. Tam nadal kultywowali tradycję i kodeks hwarang-do. Następne pokolenie spadkobierców tradycji korpusu, opuściło klasztory w XVI wieku, podczas inwazji japońskiej. W 1592 r., na Półwyspie Koreańskim pojawiła się armia, która szybko pokonała wojsko koreańskie. Dopiero wojna partyzancka, prowadzona przez armię ludową oraz oddziały złożone z mnichów spowodowała, że agresorzy opuścili Półwysep Koreański w 1597 r.

W początkowym okresie dynastii Yi, Su-bak był tak popularny, że stał się elementem zabaw ludowych a nie tylko ćwiczeniem praktykowanym w wojsku.

W miarę ugruntowywania się władzy królewskiej oraz popularyzacji nowego stylu życia, preferującego zajmowanie się muzyką i literaturą, sztuki walki straciły na znaczeniu. Również ciągłe utarczki i rozgrywki polityczne nie pozwalały na organizowanie festiwali i turniejów Su-bak [11].

Renesans sztuk walki w Korei, nastąpił dopiero pod koniec XVIII wieku. Król Chongjo nakazał pisarzowi Lee Duck Moo, napisanie książki o sztukach walki, aby ocalić je od zapomnienia. Dzieło „Muye Dobo Tongji” zawierało między innymi, opis Tae-kyon i Su-bak. Z rozkazu królewskiego kandydaci do gwardii królewskiej, musieli zdawać również egzamin ze znajomości Su-bak [11].

W latach 1909-1945, trwała okupacja Korei przez wojska japońskie. Armia koreańska została rozwiązana, a uprawianie koreańskich sztuk walki było zabronione i karane długoletnim więzieniem lub śmiercią.

Przez pięć lat po drugiej wojnie światowej, koreańskie sztuki walki funkcjonowały pod różnymi nazwami i w różnych formach. Dopiero wojna koreańska, wyniosła na scenę zdarzeń Choi Hong Hi – twórcę taekwon-do [12].

General Choi Hong Hi urodził się w 9 listopada 1918 r., w Hwa Dae (obecnie w Korei Północnej). W 1930 r., za udział w wystąpieniach antyjapońskich dwunastoletni Choi, został wyrzucony ze szkoły (od 17.09.1905 r. Korea znajdowała się pod protektoratem Japonii, zaś od 22.08.1910 r. pod okupacją). Od tego też roku Choi, kontynuował edukację u prywatnego nauczyciela kaligrafii Han II Dong. Był on również ekspertem Tae-kyon, narodowej sztuki walki Korei, której uprawianie w jakiegokolwiek formie zostało zakazane przez okupantów.

W 1937 r., Choi wyjechał na studia do Japonii. Tae-kyon ćwiczył w ukryciu, oficjalnie trenował zaś Karate. 7 grudnia 1941 r., Japonia rozpoczęła swój udział w II wojnie światowej, co wiązało się z powszechną mobilizacją do wojska młodych ludzi, w tym przyszłego twórcę taekwon-do. Po przeszkoleniu, już jako porucznik zostaje wysłany na placówkę Pyongyang w Korei. Za organizację ruchu niepodległościowego, skazano go na 7 lat więzienia. Tam, dla podtrzymania wysokiej sprawności fizycznej, ćwiczy samotnie w celi. Po pewnym czasie, wspólnie z nim ćwiczyli więźniowie i strażnicy, zamieniając dziedzinę więzienia w miejsce treningu. W tym okresie zrodziły się podwaliny nowej sztuki, której w przyszłości nadana została nazwa taekwon-do.

W sierpniu 1945 r., Choi został oswobodzony i stał się oficerem formującej się armii koreańskiej, w której zrobił błyskotliwą karierę wojskową. W 1948 r., Choi w stopniu pułkownika, został głównym instruktorem samoobrony w elitarnej Amerykańskiej Szkole Żandarmerii, a następnie wyjechał do USA na studia wojskowe [4].

Rok 1953 był wyjątkowo owocny dla gen. Choi'a. Został on autorem pierwszej poważnej publikacji w Korei na temat wywiadu wojskowego. Utworzył i doprowadził do wysokiego poziomu bojowego 29 Dywizję Piechoty, stacjonującą na wyspie Cheju. Stała się ona awangardą taekwon-do w wojsku.

W 1954 r., Choi wspólnie ze swoim współpracownikiem Nam Tae Hi, usystematyzował techniki, metody nauczania i założenia moralno-filozoficzne swojej sztuki, która była nauczana w szkole walki Oh Do Kwan [2].

11 kwietnia 1955 r., wybrano nowe określenie narodowej koreańskiej sztuki walki wręcz, tą nazwą stało się „taekwon-do”. Wyboru dokonała rada złożona z instruktorów, historyków oraz innych wybitnych osobistości. Nazwa ta, nie tylko wykazywała ścisłe powiązanie i podobieństwo do starożytnej nazwy Tae-kyon, ale też nadawała tej sztuce walki nowy, ściśle narodowy charakter, czego nie mogła sprawić rozpowszechniona do tej pory nazwa Dang soo, oznaczająca „chińskie ręce”. Lata pracy naukowo-badawczej generała Choi, dały w efekcie styl taekwon-do [8]. W 1959 r., Choi Hong Hi został prezesem Koreańskiego Związku Taekwon-do i zastępcą dowódcy II Armii Tae Gu. Wraz z najlepszymi uczniami, dał szereg pokazów w krajach Azji, zadziwiając wszystkich wszechstronnością i skutecznością technik taekwon-do [2].

W latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku, rozpoczęła się prawdziwa eksplozja zainteresowania taekwon-do. Grupy pokazowe wyjechały najpierw do Stanów Zjednoczonych, a następnie do Tajlandii, Malezji, Wietnamu, krajów Europy Zachodniej i Kanady. W 1963 r., miał nawet miejsce pokaz taekwon-do w gmachu ONZ. Wielu koreańskich mistrzów, opuszczając ojczyznę, aby nauczać taekwon-do w innych krajach. Powstała konieczność kierowania ich działalnością poza granicami Korei [11]. W 1966 r., ówczesny prezydent Koreańskiego Związku Taekwon-do, mistrz Choi Hong Hi (IX Dan), zorganizował Międzynarodową Federację Taekwon-do (International Taekwon-do Federation - ITF) i został jej prezydentem. Zadaniem ITF zrzeszającej 115 państw i miliony ćwiczących było wysyłanie instruktorów taekwon-do za granicę i kontrolowanie ich pracy [16].

Lata 1967-72, to okres nieustannych podróży Choi'a i drużyny pokazowej, propagującej taekwon-do na całym świecie. Zostały opracowane szczegółowe regulaminy rywalizacji sportowej, od-

były się pierwsze zawody. Międzynarodowe podróże oraz seminaria szkoleniowe, Choi Hong Hi prowadził aż do śmierci w 2002 r. Miał wówczas 84 lata [2].

W 1972 r., siedziba ITF została przeniesiona z Seulu w Korei Południowej do Toronto w Kanadzie. Według Łobody (VII Dan ITF) bezpośrednią przyczyną takiej decyzji, były nieustanne próby nacisku rządu prezydenta Korei Park Chung Hi, zmierzające do przekształcenia taekwon-do w instrument polityczny, służący interesom koreańskiego rządu. General Choi potajemnie opuścił Koreę wraz z bogatymi archiwami. ITF zyskała wówczas pełną niezależność, zrzeszając związki narodowe 23 krajów, bez względu na ich polityczno-społeczne struktury. Południowokoreański Związek Taekwon-do pod presją rządu, zerwał zależność od ITF i powołał do życia World Taekwon-do Federation (WTF), opierając się w pracy szkoleniowo-sportowej, na egzystujących dotąd w cieniu taekwon-do przedstawicielach odmian karate lub anachronicznych stylach koreańskich. Na czele nowej organizacji, stanął Prezes dotychczasowego Południowokoreańskiego Związku Taekwon-do, Un Jong Kim. Władze WTF, gruntownie zmieniały regulaminy sportowe, podstawy techniczne, układy, terminologię i frazeologię, powracając do odrzuconych przez ITF wzorców [18]. Do chwili obecnej nie ma porozumienia odnośnie trwającego ciągle podziału na taekwon-do ITF i WTF. Trzydzieści lat, które minęły od trwającego rozłamu, spowodowały liczne różnice między obu wersjami. Wprowadzenie taekwon-do WTF do programu Igrzysk Olimpijskich, nie zniwelowało barier i nieporozumień między tymi dwoma Federacjami. Różnice są widoczne: począwszy od stroju do ćwiczeń, poprzez etykietę, techniki i ich nazwy, aż do sposobu rozgrywania zawodów oraz podstawowych zestawów ćwiczeń, które są trzonem wszystkich stylów walki – układy formalne [4].

W 1978 r., po 33 latach zajmowania się taekwon-do, Choi Hong Hi skompletował cały dorobek sztuki walki. Wydał Encyklopedię Taekwon-do, która napisana została w 15 tomach, zawierających opisy i fotografie ponad 3200 technik [17].

W 1979 r., powstała All Europe Tekwon-do Federation (Euro-ejska Federacja Taekwon-do) z siedzibą w Oslo (Norwegia). Nastąpił okres jeszcze większej ekspansji taekwon-do. W tym okresie, wzrosło zainteresowanie taekwon-do w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Powstały nowe sekcje, które dynamicznie się rozwijają. Aby lepiej kierować taekwon-do, ponownie zostaje przeniesiona siedziba, tym razem do Wiednia w Austrii, gdzie znajduje się do chwili obecnej [10].

W grudniu 1985 r., odbył się w Wiedniu V Kongres ITF, na którym jednomyślnie uchwalono przeniesienie siedziby ITF, w terminie do marca następnego roku oraz ponownie wybrano gen. Choi Hong Hi na okres następnej kadencji. Chon Jin Shik, Prezydent Japońskiej Międzynarodowej Federacji Taekwon-do oraz mistrzowie Lee Suk Hi i Rhee Ki Ha, zostali wybrani na Vice-prezydentów, zaś mistrz Park Jung Tae na stanowisko Sekretarza Generalnego [9].

W grudniu 1987 r., prezydent Choi rozpoczął tworzenie Fundacji ITF dla Promocji i Popularyzacji Taekwon-do. W 1995 r., opublikował skróconą i uaktualnioną wersję Encyklopedii Taekwon-do; wydanie liczące 765 stron.

Od 1993 r., twórca taekwon-do systematycznie odwiedzał Polskę, przekazując coraz to nowsze tajniki opracowanej przez siebie sztuki [2].

Gen. Choi Hong Hi zmarł 15 czerwca 2002 r. w Phenianie w KRL-D, w wieku 84 lat.

Rozwój koreańskiej sztuki walki w Polsce

Pierwsza sekcja taekwon-do w Polsce, powstała w czerwcu 1974 r., w Lublinie. Instruktorem był Anglik Andrew Marshall, który do października tego roku sporadycznie prowadził tre-

ningi z małą grupą studentów, rekrutujących się przeważnie z sekcji judo. Początkowo ćwiczyli oni w prywatnych mieszkaniach, na powietrzu, w wynajmowanych salach gimnastycznych, jednocześnie nawiązując kontakty z Miejskim Domem Kultury, gdzie od października rozpoczęli regularne treningi. Od października 1976 r., sekcja taekwon-do rozpoczęła działalność w Ognisku TKKF „Motor”. Duży autorytet instruktora i znajomość sztuki, spowodowały, że grupa w krótkim czasie, stała się najsilniejszą sekcją w Lublinie, a pod koniec pobytu wspomnianego trenera, jedną z najsilniejszych w Polsce [18].

Kolejna polska sekcja taekwon-do została zainicjowana w 1975 r., w Łodzi przez laotańskiego studenta Lo Vanh Tmang. Kilka lat wyższej pracy, zaowocowało bardzo wysokim poziomem techniki łódzkich zawodników z ówczesną legendą polskiego taekwon-do, Mirosławem Sobczykiem na czele. Podobnie jak w Lublinie, powstały nowe grupy prowadzone przez wyszkolonych polskich instruktorów, w tym kobiety: Halinę Urbańską oraz Marię Zastocką.

Kolejnym bardzo ważnym ośrodkiem taekwon-do stał się Kraków. Mieli w tym swój udział: wybitny Mistrz Taekwon-do Leong Wai Meng oraz Marek Lech, nauczyciel wychowania fizycznego w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej oraz Krzysztof Jasiński, dyrektor Teatru „STU”.

Pierwsza wizyta najwybitniejszych postaci taekwon-do: gen. Choi Hong Hi oraz mistrzów Rhee Ki Ha i Park Yung Tae w Krakowie, rozpoczyna nowy etap rozwoju taekwon-do w Polsce. Stąd wywodzi się najwszechstronniejszy w latach 1986-1990 Polski zawodnik, Paweł Porębski [4].

Podczas wizyty gen. Choi Hong Hi w Krakowie w 1978 r., po raz pierwszy spotkali się przedstawiciele wszystkich istniejących sekcji taekwon-do w Polsce. Na zorganizowanym seminarium, wybrano przedstawiciela organizacyjnego, którym został Krzysztof Jasiński. Także, po raz pierwszy wymieniono adresy kontaktowe i ustalono ogólny program organizacyjnej współpracy, między poszczególnymi sekcjami. Oprócz pokazów, mistrzowie taekwon-do przeprowadzili trening, na którym dokonano koniecznej korekty umiejętności polskich zawodników. Gen. Choi w imieniu Międzynarodowej Federacji Taekwon-do, zaprosił przedstawiciela z Polski Andrzeja Bryła, na dwumiesięczny kurs instruktorski do Instytutu Taekwon-do w Toronto w Kanadzie. Po ukończeniu kursu, Brył otrzymał stopień I Dan i miał sprawować funkcję koordynatora taekwon-do w Polsce. Jako przedstawiciel Wrocławia, udzielał się w szerzeniu sztuki walki, był współautorem i autorem książek o taekwon-do ITF w języku polskim [18].

Kolejną ciekawą postacią w historii taekwon-do w Polsce jest Henryk Ficek z Koszalina, absolwent AWF w Gdańsku, posiadacz wysokiego stopnia, także w mało znanym Kyoksul. W dość kontrowersyjny sposób jako pierwszy, wybrał z systemu taekwon-do tylko drogę sportową, a z niej jedną konkurencję – walkę sportową. Na szerszą skalę, wprowadził metody i formy treningowe typowe dla sportu, osiągając bardzo dobre wyniki. Wychowanek H. Ficka, Krzysztof Pajewski w 1988 r., zdobył pierwszy złoty medal na Mistrzostwach Świata w Budapeszcie, w konkurencji walki sportowej w kategorii 71 kg [4].

W 1980 r., doszło do nawiązania korzystnych kontaktów z Radą Naczelną Socjalistycznego Związku Studentów Polskich (SZSP), w wyniku czego Paweł Bryszewski został pracownikiem etatowym Komisji Sportu. Od tej chwili Rada Naczelna SZSP, stała się jakby opiekunem i sponsorem ruchu taekwon-do, organizatorem letnich i zimowych obozów taekwon-do. W tym też roku, po raz pierwszy Polacy startowali w Mistrzostwach Europy w Londynie, gdzie Halina Urbańska z Łodzi zdobyła srebrny medal, który był pierwszym medalem dla polskiego taekwon-do [18].

Niewątpliwie najważniejszą postacią w krajowym ruchu taekwon-do jest pierwszy prezes PZTKD Tadeusz Łoboda. Od 2004 r., pełni funkcję prezesa Europejskiego Związku Taekwon-

do. Łoboda jest magistrem wychowania fizycznego, posiada stopień VII Dana oraz trenera I klasy taekwon-do. Od kilkunastu lat organizuje Mistrzostwa Polski, Europy a także w 2003 r., Mistrzostwa Świata Seniorów. W latach 1993–2003 organizował Międzynarodowe Seminaria z gen. Choi Hong Hi.

W latach 1978-2004 twórca taekwon-do gen. Choi Hong Hi, wielokrotnie przebywał w Polsce. Wizyty zaowocowały dynamicznym rozwojem istniejących ośrodków i powstaniem nowych w Gdańsku, Warszawie, Kłodzku i Białej Podlaskiej. W 1983 r. powstała Ogólnopolska Federacja Akademickich Klubów Taekwon-do ITF. W 1986 r., powołana została Społeczna Rada Klubów i Sekcji Taekwon-do z siedzibą w Lublinie. W 1987 r., taekwon-do ITF zostało przyjęte do Komisji Taekwon-do i Kick Boxingu Polskiego Związku Karate.

14 stycznia 1989 r. z Polskiego Związku Karate wyodrębniono Samodzielną Komisję Taekwon-do ITF. Następnym krokiem jest najważniejszy dla ruchu taekwon-do w Polsce. Dnia 24.03.1991 r., został zarejestrowany Polski Związek Taekwon-do. Ten moment otworzył kolejny etap taekwon-do w Polsce [4].

Kolejnym etapem w rozwoju taekwon-do w Polsce stało się rozgrywanie pierwszych regularnych turniejów z podziałem na strefy. Od IV Mistrzostw Polski w 1991 r., odbywały się trzy turnieje strefowe (eliminacyjne), na których zdobywano punkty kwalifikujące do udziału w Mistrzostwach Polski. Największą sumą punktów, zdobyta na trzech turniejach, dawała prawo startu trzem najlepszym zawodnikom w każdej kategorii. Pierwsze turnieje w Polsce, były wprawdzie rozgrywane w latach 1978-1983, ale organizowano je jako sparingi międzyklubowe. Nie było ustalonych szczegółowych reguł walki, ani właściwego podziału na kategorie wagowe [10].

Od 1992 r., wprowadzono także rozgrywki dla juniorów. Zawody rozgrywane były w kategoriach wiekowych: junior młodszy (14-16 lat) i junior (17-18 lat). Obszar Polski podzielony został na pięć stref: północną, zachodnią, południową, północno-wschodnią oraz wschodnią [10].

W celu usprawnienia współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży w taekwon-do, w roku 1995 utworzono pięć makroregionów, a od roku 1999 współzawodnictwo odbywa się w ośmiu makroregionach: Północno-Zachodnim, Pomorskim, Mazursko-Warszawskim, Dolnośląskim, Centralnym, Środkowo-Wschodnim, Śląskim i Małopolskim.

Współzawodnictwo rozgrywane jest w 4 grupach wiekowych: młodzik 12-13 lat, junior młodszy 14-16 lat, junior 17-18 lat, senior powyżej 18 roku życia.

Kategorie młodzika, juniora młodszego i juniora, wchodzi do systemu klasyfikacji sportu dzieci i młodzieży. Warunkiem uczestnictwa w wyżej wymienionym współzawodnictwie jest posiadanie: odpowiedniego wieku, wymaganego stopnia taekwon-do dla danej grupy wieku, licencji zawodniczej, badań medycznych oraz zgody lekarza na udział w zawodach.

Kwalifikacje do Mistrzostw Polski są prowadzone oddzielnie w każdym makroregionie na dwóch turniejach eliminacyjnych, na podstawie których, sporządza się ranking najlepszych zawodników makroregionu, wg. przyjętego klucza: I miejsce – 3 pkt, II miejsce – 2 pkt, III miejsce – 1 pkt, wygrana walka – 0,5 pkt. Do mistrzostw Polski, kwalifikują się tylko najlepsi z każdej z wag i z konkurencji [3].

Godny podkreślenia jest fakt, że za wyniki osiągnięte w Mistrzostwach Polski Juniorów Młodszych oraz Mistrzostwach Polski Juniorów, Dział Analiz opracowujący wyniki sportowe dzieci i młodzieży przy Komisji Sportu Dzieci i Młodzieży Ministerstwa Sportu i Turystyki, przyznaje punkty w zależności od osiągniętego miejsca. Pozwala to na porównanie wyników sportowych osiągniętych przez kluby, gminy, województwa, makroregiony, bez względu na uprawianą dyscyplinę sportu [15].

Podsumowanie

Sztuka walki taekwon-do odbiła wyraźne piętno w historii sportu. Bazując na doświadczeniach twórcy taekwon-do, stworzono konkretne struktury organizacyjne, które przyczyniły się do rozwoju tej sztuki walki na całym świecie.

W pracy przedstawiono zakres rozwoju taekwon-do w Polsce, powstanie pierwszych sekcji i klubów, które zajmowały się promocją tej sztuki samoobrony, kształtowanie się i początki Polskiego Związku Taekwon-do i pierwsze próby organizacji turniejów.

Dzisiaj w Polsce możemy zauważyć, ustabilizowany poziom zainteresowania tą formą spędzania wolnego czasu. Biorąc pod uwagę tempo rozwoju dzisiejszego świata, poczucie bezpieczeństwa i świadomość pewności siebie w otoczeniu innych, można stwierdzić, iż umiejętne prowadzenie zajęć przez doświadczonego instruktora, w doskonały sposób kształtuje odpowiednie cechy u adepta sztuki taekwon-do. Fundamentalną zasadą omawianej dyscypliny sportu, jest wcielanie zasad i postaw związanych z pierwotnymi założeniami i aktualnymi metodami wychowania.

Piśmiennictwo

1. Brzozowski W. (1989) Informator Taekwon-do ITF. Studencka Federacja Karate ZSP Komisja Taekwon-do ITF. Warszawa.
2. Bujak Z. (1999) ABC Taekwon-do dla początkujących. Biała Podlaska.
3. Bujak Z. (1999) Regulamin zawodów Taekwon-do ITF. Biała Podlaska.
4. Bujak Z. (1990) Teoretyczne i praktyczne podstawy treningu sportowego taekwon-do. Skrypt dla ćwiczących Taekwon-do ITF. Biała Podlaska.
5. Bylina S. (2008) Postawy moralne w świadomości młodzieży. *Wiadomości Diecezjalne*, 43-51.
6. Bylina S. (2006) Postawy religijno-moralne młodzieży uprawiającej Taekwon-do w Białej Podlaskiej. Warszawa.
7. Choi Hong Hi (1983) Encyklopedia of Taekwon-do. International Taekwon-do Federation, Canada.
8. Choi Jung Hwa, Bryl A. (1990) Taekwon-do. Koreańska sztuka samoobrony. Wrocław.
9. Hwa Park Sung (2002) Poświęcić się Taekwon-do. [w]: Encyklopedia Taekwon-do, Tom I.
10. Kołodziej A. (1996) System organizacji szkolenia i współzawodnictwa w Taekwon-do. Praca dyplomowa nr 3131, ZWWF, Biała Podlaska.
11. Lee K. M., Nowicki D. (1981) Taekwon-do. Warszawa.
12. Lewis P. (1998) Sztuki walki Wschodu. Poznań.
13. Litwiniuk S. (2000) Rys historyczny Taekwon-do w Białej Podlaskiej, [w]: S. Litwiniuk, Z. Bujak, A. Litwiniuk (red.), Optymalizacja struktury treningu i współzawodnictwa w sportach walki. Biała Podlaska.
14. Litwiniuk S. (2000) Taekwon-do ITF jako forma aktywności ruchowej oraz dyscyplina sportu. [w]: S. Litwiniuk, Z. Bujak, A. Litwiniuk (red.) Optymalizacja struktury treningu i współzawodnictwa w sportach walki. Biała Podlaska.
15. Litwiniuk S. (2000) Taekwon-do ITF jako forma aktywności ruchowej oraz dyscyplina sportu. [w]: S. Litwiniuk, Z. Bujak, A. Litwiniuk (red.), Optymalizacja struktury treningu i współzawodnictwa w sportach walki. Biała Podlaska.
16. Lubaszewski S. (1996) Triumfalne trzydziestolecie ITF. *Taekwon-do. Pismo specjalistyczne*, PZTKD, 3 (10), 5-9.
17. Łoboda T, Kruk Z. (1994) 50 pytań do Generała Choi Hong Hi. *Taekwon-do. Pismo specjalistyczne*, PZTKD, 1 (10), 9-23.
18. Łoboda T. (1991) Taekwon-do – technika, metodyka, trening. Praca magisterska, ZWWF, Biała Podlaska.
19. Rusiniak R. (1995) Taekwon-do w świetle wartości chrześcijańskich. Gdańsk.

Otrzymano: 03.06.2008

Przyjęto: 12.06.2008